

เกษตรกรอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ปลุกเผือกหอมแปลงใหญ่ อาหารคู่ครัวไทย ให้คุณค่าทางโภชนาการสูง พืชเศรษฐกิจ ปลุกง่าย สร้างรายได้นับแสนต่อปี

ผู้เขียน เทคโนโลยีชาวบ้านออนไลน์
เผยแพร่ วันอาทิตย์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.2560

เผือกหอม เป็นพืชอาหารที่มีแคลเซียมสูง ช่วยบำรุงกระดูกและฟัน มีวิตามินหรืออื่น ๆ ที่เสริมสร้างให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรง มีอาหารรสอร่อยจากเผือกหอม เช่น ข้าวต้มเผือกกระดูกหมูอ่อนทรงเครื่อง หรือเผือกกวน เป็นพืชเศรษฐกิจส่งออกที่นำรายได้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาท และส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพื่อการยังชีพที่มั่นคง

คุณสุพจน์ ประสมทอง เกษตรอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เล่าให้ฟังว่า เผือกหอมเป็นพืชอาหารคู่ครัวไทยที่ให้คุณค่าทางโภชนาการสูง ทำได้ทั้งอาหารคาวและหวาน เช่น ข้าวต้มเผือกทรงเครื่อง หรือขนมบัวลอยเผือกมะพร้าวอ่อน ในเชิงการค้าเผือกหอมเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่เกษตรกรจะปลูกและขายเพื่อก่อให้มีรายได้เงินแสนบาทในแต่ละปี

คุณสุพจน์ ประสมทอง เกษตรอำเภอบ้านหมอ ส่งเสริมโครงการปลูกเผือกหอมแปลงใหญ่

เผือกหอม เป็นพืชล้มลุก อายุยืน ลำต้นตรง มีหัวใต้ดินสะสมอาหาร ก้านดอกอวบใหญ่สั้นกว่าก้านใบ ดอกตัวเมียและตัวผู้มีขนาดเล็กอยู่แยกกันบนแกนช่อ ดอกตัวเมียสีเขียวอยู่โคน ส่วนดอกตัวผู้สีขาวอยู่ปลาย

เผือก แบ่งได้ 4 พันธุ์ คือ

เผือกหอม เป็นเผือกชนิดหัวใหญ่ กาบใบใหญ่ สีเขียว มีหัวขนาดเล็กติดอยู่กับหัวใหญ่เล็กน้อย เมื่อต้มจะมีกลิ่นหอม

เผือกเหลือง หัวเป็นสีเหลือง หัวมีขนาดย่อมลงมา

เผือกไม้ หรือ เผือกไหหลำ หัวมีขนาดเล็ก และ เผือกตาแดง กาบใบและเส้นใบสีแดง ตาของหัวเผือกสีแดงเข้ม มีหัวขนาดเล็กติดอยู่รอบหัวใหญ่จำนวนมาก

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านหมอ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกและพัฒนาการผลิตเผือกหอมคุณภาพ ด้วยการรวมตัวกันขอจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเข้าร่วมใน โครงการปลูกเผือกหอมแปลงใหญ่ ภายใต้นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ หรือร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตราคาถูกลง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นศูนย์รวมเพื่อรองรับข้อมูลวิชาการ หรือมีอำนาจในการต่อรองด้านการตลาด

ในปี 2560 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกเผือกหอมแปลงใหญ่ 194 ราย พื้นที่ปลูก 1,934 ไร่ ใน 3 ตำบล คือ ตำบลหรรเทพ ตำบลน้อย และตำบลโคกใหญ่ ซึ่งพื้นที่ปลูกเผือกหอมแปลงใหญ่นี้จะเป็นศูนย์รวมเพื่อรองรับข้อมูลด้านวิชาการให้เกษตรกรนำไปสู่พัฒนาการผลิตได้เผือกคุณภาพและทำให้มีรายได้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คุณประเสริฐ แยมโอษฐ์ เกษตรกรปลูกเผือกหอม

คุณประเสริฐ แยมโอษฐ์ เกษตรกรปลูกเผือกหอม เล่าให้ฟังว่า หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวในแปลงนาเสร็จแล้ว ได้เตรียมดินปลูกเผือกหอมเป็นพืชหมุนเวียน ในดินร่วนปนทรายเผือกจะเจริญเติบโตได้ดีและให้หัวเผือกที่มีคุณภาพ

การเตรียมดิน ได้นำรถไถลงไปย่ำดินในแปลงให้ดินแตกและ จากนั้นยกแปลงปลูก กว้าง 70 เซนติเมตร และความยาวแปลงจัดตามแนวของพื้นที่ ขุดร่องน้ำระหว่างแปลงปลูก กว้าง 60 เซนติเมตร เพื่อเก็บน้ำใช้หรือระบายน้ำออก

เผือกหอมที่จัดเตรียมขายให้กับผู้มารับซื้อ

พันธุ์เผือกหอม ได้รวมกลุ่มกับเพื่อนเกษตรกรไปซื้อพันธุ์เผือกจากแหล่งที่เชื่อถือได้และปลอดภัยจากโรค เช่น จังหวัดเชียงใหม่ หรือพระนครศรีอยุธยา ซื้อตามปริมาณความต้องการใช้เป็นพันธุ์ปลูก เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตขายและเก็บส่วนหนึ่งไว้เป็นพันธุ์ปลูกด้วย แต่จะใช้ปลูกไม่เกิน 2 ครั้ง เพราะพันธุ์จะไม่มีคุณภาพ ต้องไปซื้อพันธุ์มาใหม่

หน่อพันธุ์เผือกหอม ได้จากลูกข้างที่ติดมากับหัวแม่เผือกคุณภาพ นำมาแยกเอาลูกข้างออกจากหัวแม่เผือก ซึ่งที่ลูกข้างจะมีใบอยู่ด้วย 2-3 ใบ และต้องคัดเอาเฉพาะลูกข้างที่มีคุณภาพปลอดภัยมาใช้เป็นพันธุ์ปลูก

ยกร่องแปลงปลูกกว้าง 70 เซนติเมตร ขุดร่องน้ำกว้าง 60 เซนติเมตร

การปลูก เมื่อได้เตรียมดินแปลงปลูกหรือหน่อพันธุ์แล้ว ก็เริ่มปลูกในช่วงบ่าย/เย็น ขุดหลุมปลูกกว้างยาว และลึก ด้านละ 1 หน้าจอบ หรือกว่า 30 เซนติเมตร นำปุ๋ยคอกแห้ง 2-3 กำมือ คลุกเคล้ากับดินบนใส่รองก้นหลุม ปลูก วางหน่อพันธุ์เผือกลงปลูกให้ต้นตั้งตรง กลี๋ยดินกลบ ระยะปลูกระหว่างต้นห่างกัน 60 เซนติเมตร พื้นที่ 1 ไร่ จะปลูกเผือกหอมได้ 8,000-10,000 หัว/หน่อ

การใส่ปุ๋ย ได้แบ่งใส่ดังนี้ ครั้งที่ 1 นำปุ๋ยคอกแห้งหว่านรองพื้นให้ทั่วแปลง แล้วนำปุ๋ย สูตร 15-15-15 หว่านให้ทั่วแปลง 50-100 กิโลกรัม ต่อไร่ ครั้งที่ 2 เมื่อต้นเผือกหอมอายุ 2 เดือน นำปุ๋ย สูตร 18-6-6 หรือ 15-15-15 ใส่รอบโคนต้น 50 กิโลกรัม ต่อไร่ และครั้งที่ 3 เมื่อต้นเผือกหอมอายุ 4 เดือน นำปุ๋ย สูตร 13-13-21 ใส่หว่าน รอบโคนต้น 50-100 กิโลกรัม ต่อไร่ และทุกเดือนได้ฉีดพ่นฮอร์โมนทางใบเพื่อช่วยให้ได้หัวเผือกขนาดใหญ่และเพิ่ม ผลผลิตให้มากขึ้น

การให้น้ำ ต้องดูแลให้ต้นเผือกหอมได้รับน้ำอย่างพอเพียงสม่ำเสมอตลอดฤดูปลูก จึงจะเจริญเติบโต สมบูรณ์ได้หัวเผือกหอมมีขนาดใหญ่ ได้น้ำหนักและคุณภาพดี

การเก็บเกี่ยว นับตั้งแต่วันปลูกถึงวันเก็บเกี่ยว 6-7 เดือน จะเป็นระยะที่หัวเผือกเจริญเติบโตสมบูรณ์ ก็เริ่มเก็บเกี่ยวหรือขุดหัวเผือก โดยนำชะแลงที่มีลักษณะคล้ายกับไม้กางเขนหรือเสียม แทงลงไปใต้หัวเผือกแล้วดึงขึ้นมา ลอกดึงเอากาบแห้งออกให้หมด ตัดแยกลูกหัวเผือกเก็บไว้ทำพันธุ์หรือขาย นำหัวแม่เผือกเข้าโรงเรือนทำความสะอาดและคัดขนาดเตรียมนำส่งขายให้กับผู้ซื้อ พื้นที่ 1 ไร่ ได้เผือกหอม 1,400-2,000 กิโลกรัม

ตลาด ได้มีการจัดพื้นที่เป็นศูนย์รวมผลผลิต แล้วนำเผือกหอมที่คัดขนาดไว้แล้วออกขาย ดังนี้ หัวเผือกขนาดจัมโบ้ น้ำหนัก 1 กิโลกรัม ขาย 18 บาท ต่อกิโลกรัม หัวเผือกขนาดใหญ่ธรรมดา น้ำหนัก 8-10 ซีด ขาย 10 บาท ต่อกิโลกรัม หัวเผือกขนาดกลาง น้ำหนัก 5-8 ซีด ขาย 9 บาท ต่อกิโลกรัม หัวป้อใหญ่ น้ำหนัก 4-5 ซีด ขาย 5-6 บาท ต่อกิโลกรัม หัวป้อเล็ก น้ำหนักน้อยกว่า 4 ซีด ขาย 4 บาท ต่อกิโลกรัม หัวเผือกปาดคละขนาด ขาย 4 บาท ต่อกิโลกรัม

คุณปิยะชาติ แจ้งศิริชัย เกษตรกรปลูกเผือกหอม ที่เข้าร่วมโครงการฯ

คุณปิยะชาติ แจ้งศิริชัย เกษตรกรปลูกเผือกหอม เล่าให้ฟังว่า หลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จได้เตรียมดินปลูกเผือกหอม ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีตลาดรองรับ ปลูกง่าย เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทราย ทำให้ได้หัวเผือกมีคุณภาพ

การเตรียมดิน ไถและยกร่องแปลงปลูก กว้าง 60 เซนติเมตร ขุดร่องน้ำระหว่างแปลงปลูก กว้าง 50 เซนติเมตร ร่วมกับเพื่อนเกษตรกรไปซื้อหน่อพันธุ์ ขุดหลุมปลูกกว้าง ยาว และลึก ด้านละ 30 เซนติเมตร นำปุ๋ยคอกแห้ง 2-3 กำมือ ผสมกับดินบนใส่รองกันหลุม วางหน่อพันธุ์ลงปลูกให้ตั้งตรง เกลี่ยดินกลบ การปฏิบัติดูแลบำรุงรักษาตลอดฤดูปลูกได้จัดการใส่ปุ๋ยและฉีดพ่นฮอร์โมนรวม 4 ครั้ง ถ้าพบโรคแมลงศัตรูพืชระบอบเพียงเล็กน้อยก็จับเก็บนำไปทำลายทิ้ง

เมื่อต้นเผือก อายุ 6-8 เดือน นับจากวันปลูกก็เจริญเติบโตสมบูรณ์ ได้นำชะแลงหรือเสียมไปแทงลงใต้หัวเผือกดึงขึ้นมา ลอกเปลือกแห้งออก ตัดลำต้นออก ทำความสะอาด ก็จะได้หัวเผือกหอมคุณภาพ ขนาดใหญ่และน้ำหนักดี นำไปรวบรวมในโรงเรือนหรือศูนย์รวมผลผลิตของกลุ่มเพื่อเตรียมขายให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อ

เผือกหอมทอดกรอบสู่ผู้บริโภคอาหารว่างของทุกคน

นี่ก็คือ ทางเลือกของเกษตรกรที่เข้าร่วมใน โครงการปลูกเผือกหอมแปลงใหญ่ ทำให้สมาชิกสามารถ
ยกระดับรายได้มากกว่าแสนบาทต่อปีเพียงพอเพื่อการยังชีพได้อย่างมั่นคง

สอบถามเพิ่มเติมที่ คุณประเสริฐ แยมโอษฐ์ เลขที่ 29 หมู่ที่ 5 ตำบลหรรเทพ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
โทร. (087) 164-4737 หรือที่ คุณปิยะชาติ แจ้งหิรัญ โทร. (081) 364-1814 หรือสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านหมอ
จังหวัดสระบุรี โทร. (087) 753-6840 หรือ (081) 852-5001 ก็ได้ครับ

แหล่งที่มาของข้อมูล

https://www.sentangsedtee.com/career-channel/article_52869